

นิโก้... เด็กแสบแห่ง เจดีย์ชเวด

สาคร พูลสุข เขียน ข้าวตู ภาพปก
โตมร ศุขปรีชา สรวัฒน์ อัครวิชัยชาดู
และ เอื้อยจิตร บุนนาค คำนิยาม

บิโก๋... — เด็กแสบแห่ง — เจ็ดยศูไล

สาคร พูลสุข เขียน ข้าวตู ภาพปก
โตมร ศุขปรีชา สรวัฒน์ อัสวไชยชาญ
และ เอื้อยจิตร บุนนาค คำนิยม

นี่ก็...เด็กแสบแห่งเจดีย์ชูละ

สาคร พูลสุข เขียน/ภาพประกอบ
โตมร ศุขปรีชา สุวัฒน์ อัครไชยชาญ และ เอื้อยจิตร บุนนาค คำนิยม
ข้าวตู ภาพปก
พรกวีรินทร์ แสงสินชัย บรรณาธิการ
พิมพ์ครั้งที่ 1 ธันวาคม 2561

ราคา 185 บาท

© ลิขสิทธิ์ 2561: บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด
สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สาคร พูลสุข.

นี่ก็...เด็กแสบแห่งเจดีย์ชูละ. -- กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์, 2561.

176 หน้า.

1. สารคดีไทย. 2. วรรณกรรมไทย. I. ชื่อเรื่อง.

895.913

ISBN 978-616-04-4364-2

กรรมการผู้จัดการ คิม จงสถิตย์วัฒนา • ผู้จัดการสำนักพิมพ์ สุชาดา งามวัฒน์จินดา • บรรณาธิการที่ปรึกษา
เอื้อยจิตร บุนนาค • บรรณาธิการบริหาร สุวัฒน์ อัครไชยชาญ • หัวหน้าพิสูจน์อักษร ดวงพร วิทยุธรรมรัตน์ • พิสูจน์
อักษร รณชัย ทุมรัตน์ • ผู้จัดการกองศิลปกรรม กฤษดา เสงสังข์ • ผู้ช่วยผู้จัดการกองศิลปกรรม สุนันท์ เพชรวาว •
ออกแบบปก พิมพ์พิศา ตูรูธรรมณัฐ • กราฟิก สุปราณี อภัยแสน • หัวหน้าประสานงานการผลิต จรัสศรี พรหมเทพ •
ประสานงานการผลิต พรชัชพร แก่นประกอบ พรทิพย์ ทองบุตร

เพลตที่ พี.พี.เพลท แอนด์ พริ้นท์ โทร. 0-2274-7988 พิมพ์ที่ ส.พี.จิตรการพิมพ์ โทร. 0-2910-2900-2

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย

 NANMEEBOOKS

บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด

เลขที่ 11 ซอยสุขุมวิท 31 (สวัสดี) ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 0-2670-9800, 0-2662-3000 โทรสาร 0-2662-0919

e-mail: editorial@nanmeebooks.com • www.nanmeebooks.com • www.facebook.com/nanmeebooksfan

กระดาษที่ใช้พิมพ์หนังสือเล่มนี้ช่วยในการถนอมสายตา เนื่องจากสะท้อนแสงเพียงเล็กน้อย

และใช้หมึกธรรมชาติจากน้ำมันถั่วเหลือง จึงปลอดภัยต่อมนุษย์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หากหนังสือเล่มนี้ผลิตไม่ได้มาตรฐาน สำนักพิมพ์ยินดีรับผิดชอบเปลี่ยนเล่มใหม่ให้ โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น

โปรดส่งไปเปลี่ยนตามที่อยู่บริษัท หรือติดต่อ Nanmeebooks Call Center โทร. 0-2662-3000 กด 1

คำนิยม

เคยถามตัวเองไหมครับว่าเรามี "ภาพ" ของผู้คนจากประเทศเพื่อนบ้านของเราประทับอยู่ในใจอย่างไรบ้าง

ผ่านหนังสือเรียนประวัติศาสตร์ ผ่านภาพที่เราเห็นจากสื่อ ส่วนใหญ่แล้วเรามักไม่ค่อยได้สัมผัสหรือมองเห็นลึกลงไปถึงน้ำเนื่อแห่งชีวิตของผู้คนในประเทศเพื่อนบ้านของเราเท่าไร

แต่หนังสือเล่มนี้ไม่ใช่อย่างนั้น นี่เป็นหนังสือที่พาเราสัมผัสลึกไปถึงชีวิตของเด็กคนหนึ่ง

ใช่ เด็กชาวพม่าคนเดียวนี้แหละครับ แต่แม้เป็นเด็กคนเดียว ก็คล้ายการส่องกล้องจุลทรรศน์เข้าไปในผืนป่ามโหฬาร เราอาจไม่เห็นภาพใหญ่ ภาพรวมโดยตรง แต่จุลภาคแห่งความเป็นมนุษย์จะเป็นเครื่องบอกเราเอง ด้วยการแสดงให้เห็นว่าชีวิตในภาพใหญ่ของผู้คนแห่งประเทศเพื่อนบ้านเราเป็นอย่างไร

ชีวิต ความทรงจำ เลือดเนื้อ ความรู้สึก น้ำตา และการดิ้นรนต่อสู้ จะกลายเป็น "ของที่ระลึก" สำคัญที่ได้จากการตระเวนไปในหนังสือเล่มนี้ เหมือนที่ประโยคท้ายๆ เรื่อบอกเราเอาไว้

มันเป็นเช่นนั้นโดยแท้

โตมร ศุขปรีชา

คำนิยม

หลังอ่านต้นฉบับเรื่อง **นิโก้...เด็กแสบแห่งเจดีย์ซูเล** จบ ผมพบว่างานเขียนชิ้นนี้โดดเด่นเหนือผลงานหลายๆ เรื่องในปีนี้ แต่ก็มีประเด็นที่ชวนให้เกิดข้อถกเถียงพอสมควรเช่นกัน

ผู้เขียนเล่าเรื่องชีวิตอันเข้มข้นของ **นิโก้** เด็กชายชาวพม่า โดยค่อยๆ ตีแผ่แต่ละแง่มุมและอีกหลายชีวิตที่เกี่ยวข้องกับนิโก้ออกมาอย่างน่าติดตาม แม้ว่าเรื่องแนวเด็กยากจนที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเอาชีวิตรอดกลางเมืองใหญ่ที่กำลังเติบโตและเปลี่ยนแปลงจะไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่ด้วยบรรยากาศของเมือง วิถีวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของพม่าที่ซ้อนทับเข้ามาในชีวิตของเด็กๆ และผู้คนของเมืองอย่างกุ่ม จึงทำให้เรื่องเล่านี้มีกลิ่นอายเฉพาะตัว

ระหว่างติดตามเรื่อง ผู้อ่านจะถูกพาให้เดินทางเข้าไปร่วมอยู่ในท้องถนน บ้านเรือน บทสนทนา ความทรงจำ ความนึกคิด และความรู้สึกของผู้คนต่างๆ ในเรื่อง ราวกับกำลังนั่งอ่านนวนิยายหรือละครชีวิตที่ผู้ประพันธ์ปรุงแต่งขึ้น

ข้อกังขาจึงมีอยู่ว่า เราจะถือว่างานเขียนชิ้นนี้เป็นสารคดีได้หรือไม่ หากนิยามว่าสารคดีคือการเล่าเรื่องที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

แน่ละ หากนี่เป็นเรื่องราวของผู้เขียนเอง ก็ย่อมสะท้อนทุกแง่มุมออกมาได้มากเท่าที่ปรารถนาจะถ่ายทอด แต่หากเป็นเรื่องราวชีวิตของผู้อื่น เป็นไปได้มากแค่ไหนที่ผู้เขียนจะเข้าไปนั่งในใจคน มองผ่านสายตา หรือรับรู้ความรู้สึกของผู้คนอันหลากหลาย แล้วถ่ายทอดสะท้อนชีวิตพวกเขาออกมาได้อย่างถูกต้องตรงความเป็นจริง

อย่างไรก็ตาม มิใช่ว่าการเขียนงานสารคดีจะมีอาจถ่ายทอดชีวิตของผู้คนได้อย่างมีชีวิตชีวาราวกับเจ้าของชีวิตเป็นผู้เล่าเอง แต่สิ่งนี้ต้องอาศัยการทำการบ้านใช้เวลาพูดคุยสัมภาษณ์ ลงพื้นที่เก็บข้อมูลอย่างหนัก และละเอียดลออยิ่ง

ไม่ว่างานเขียนชิ้นนี้จะยืนอยู่บนข้อเท็จจริงกี่ส่วน หรือปรุงแต่งเสริมเติมก็ส่วน แต่เมื่ออ่านจนจบบรรทัดสุดท้าย ผู้อ่านก็จะยังคงได้ค้นพบสังขรณ์บางอย่างของชีวิต เช่นเดียวกับการอ่านงานสารคดีเต็มร้อย ซึ่งมักย้ำเตือนเราเสมอว่า

"ชีวิตจริงนั้นยิ่งกว่าละคร"

คำนิยม

นิโก้...เด็กแสบแห่งเจดีย์ชูเล เป็นหนังสือลูกครึ่งสารคดี เนื่องจากผู้เขียนไม่ได้เล่าไปตามเนื้อผ้าเท่านั้น แต่ได้ใส่อรรถรสจนเข้าชั้นดรามามาชีวิตจริง มีเพียงบทแรกและบทสุดท้ายที่นำเรากลับมาสู่ตัวผู้เขียน ผู้ได้ไปสัมผัสชีวิตเด็กขายนิโก้และผู้คนรอบตัวเขา...ชีวิตของคนปากกั๊ดตีนถีบแห่งเมืองหลวงในอดีตของเมียนมา ภาพชีวิตบนท้องถนน ในลำน้ำ ในหมู่บ้าน ที่อยู่ไม่ไกลจากเจดีย์ชูเล

เด็กชนกกล้วย ไกด์เถื่อน ลูกนายทหารและข้าราชการผู้ใหญ่ที่นั่งรถมาดูหนัง เจ้าหน้าที่รัฐที่เรียกร้องให้ประชาชนเสียสละเพื่อชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ล้วนเป็นเรื่องราวของเมืองที่มีตัวละครเป็นผู้เล่า

"ไม่มีประชาชนคนไหนเดินออกจากเรื่องราวของประเทศตัวเองได้ ไม่ว่าจะขมขื่นหรือยากลำบากสักเพียงใด และไม่มีรัฐบาลไหนที่เดินออกจากเรื่องราวของประชาชนได้เช่นกัน แต่รัฐบาลประเทศเรา พวกเขาเดินออกจากเรื่องราวของประชาชน มุ่งไปสู่ความมั่งคั่งส่วนตัว" คำพูดจากปากกระเป่ารถเมล์ นายชายซาเป่ของนิโก้ ที่เล่าถึงเหตุการณ์ 8-8-88 ของเมียนมานั้น ดูจะสรุปภาพรวมของหนังสือเล่มนี้เอาไว้ และชวนให้ผู้อ่านเห็นภาพตามได้ไม่ยาก

สำหรับหนังสือแนวสารคดีนั้น นิโก้...เด็กแสบแห่งเจดีย์ชูเล ได้รับเพียงรางวัลชมเชย เนื่องด้วยมีคุณสมบัติบางประการที่ขาดไปและที่เกินมาจากแนวหนังสือประเภทนี้ แต่นั่นไม่ได้ลดทอนสาระน่ารู้และความน่าชื่นชมในวิถีประพันธ์ ตลอดจนสำนวนภาษาที่มีพลังชวนอ่านที่ปรากฏอยู่ตลอดทั้งเล่มเลย

เอื้อยจิตร บุณนาค

คำนำสำนักพิมพ์

นี่คือหนังสือสารคดีที่จะพาคุณไปเมืองย่างกุ้ง อดีตเมืองหลวงของประเทศเมียนมา (หรือพม่าที่คนไทยคุ้นเคย) แต่เราอาจต้องบอกว่ามันไม่ใช่หนังสือนำเที่ยว

นี่คือสารคดีที่จะพาคุณไปรู้จัก "ชีวิต" ของเมืองท่องเที่ยวแห่งนี้ ผ่านชีวิตของนิโก้ เด็กช่างถนนที่หากินอยู่แถวเจดีย์ชุกเลกลางเมืองย่างกุ้ง

เด็กอย่างนิโก้ถูกเรียกว่า "เด็กแสบ" หรือ Bad Boy เป็นกลุ่มแก๊งที่ทางการพม่าไม่ชอบใจนัก เพราะมองว่ารบกวนนักท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งรายได้สำคัญของประเทศในปัจจุบัน

ผู้เขียนพาเราตามติดชีวิตนิโก้ไปสำรวจแง่มุมเบื้องหลังที่ส่งให้เขาต้องกลายมาเป็นเด็กแสบ ไปรู้จักคนในครอบครัวนิโก้ ทั้งแม่ น้ำชาย น้องสาว และคนอื่น ๆ รอบตัวคนเหล่านี้ ซึ่งถ้ามองให้ดีก็คือตัวแทนพลเมืองส่วนใหญ่ของพม่า...คนที่นักท่องเที่ยวทั่วไปคงไม่มีวันได้พบถ้าไปเยี่ยมชมเพียงผิวเผิน

นิโก้...เด็กแสบแห่งเจดีย์ชุกเล ไม่เพียงพาคุณไปชม ดม ฟัง และสัมผัสอย่างกึ่งในมุมที่คุณไม่เคยเห็น แต่ยังทิ้งแง่คิดเอาไว้ด้วยว่า ในสังคมที่กำลัง "พัฒนา" ไม่หยุดยั้งนั้น ยังมีใครอีกหลายคนต้องดิ้นรนเพื่อก้าวตามความเปลี่ยนแปลงให้ทัน หากเราเดินช้าลงสักนิดและหันมาช่วยเหลือกัน ก็คงจะไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลังอีกต่อไป

นานมีบุ๊คส์

คำนำผู้เขียน

เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557 ตอนแรกผมตั้งใจจะพักที่ย่างกุ้งหนึ่งคืน แล้วค่อยเดินทางต่อไปยังมณฑลเลย เพื่อไปดูการเล่น "ซินลง" เพราะยังติดอกติดใจหนังสือ *ไปเป็นเจ้าชาย...ในแคว้นศัตรู* ของนักเขียนหนุ่ม คามิน คมนีย์

แต่เกิดเหตุรุนแรงระหว่างชาวพุทธกับมุสลิม ทำให้ทางการพม่าประกาศเคอร์ฟิวในมณฑลเลย ผมจึงตัดสินใจอยู่ต่อในย่างกุ้ง วางแผนคร่าว ๆ ว่าควรจะไปเที่ยวที่ไหนบ้าง

ในระหว่างที่เดินสำรวจเมืองย่างกุ้งท่ามกลางสายฝน ช่วงสายผมเดินอยู่แถวเจดีย์ชူးเล และได้พบเด็กชายตัวเล็ก ผิวดำ นามนิโก้ โกด์เถื่อนที่หากินอยู่แถวนั้น

พูดกันไม่ก็ประโยชน์พอจับน้ำเสียงได้ว่าเขาตั้งใจเล่นลูกไม้หลอกล่ออย่างไม่หวังผลสักเท่าไรนัก ผมตั้งใจจะเดินหนีอยู่แล้ว ถ้าหากไม่สังเกตเห็นแววตาของเขา ที่ทำให้ผมเกิดอาการสะท้อนสะท้อนอยู่ในทรวง

แววตาแบบนั้น ด้วยการมองแบบหมดอาลัยตายอยาก ทำให้ผมคิดขึ้นมาได้ว่า "เขาก็เอา หลอกก็หลอก มันจะสักเท่าไรกันเชียว" แล้วผมก็ใช้ลูกไม้ให้เขาเล่าเรื่องชีวิตให้ฟัง

ตอนแรกเขาไม่คิดหรือว่าผมจะตั้งใจฟังอย่างจริงจัง จากเรื่องเล่าสั้น ๆ กลายเป็นการชวนให้ไปดูครอบครัว คนในครอบครัว และสารพัดเรื่องราวที่เขาได้ประสบมาในชีวิต

แน่นอนว่าเรื่องราวของเขาอาจจะดูธรรมดาสามัญ มีเด็กมากมายที่มีชีวิตคล้ายกับนิโก้ บางคนอาจจะทุกข์ยากลำบากกว่าเขา ไม่ใช่เฉพาะที่พม่าเท่านั้น ไม่ใช่เฉพาะสายตาของนิโก้ที่ทำให้ใครต่อใครเกิดอาการสะท้อนสะท้อนในทรวง สายตาของเด็กในค่ายอพยพ เด็กในซีเรีย เด็กตามแนวตะเข็บชายแดน พวกเขาไม่ได้มีสายตาไว้ให้กวีรจนารถ้อยคำ

แต่พวกเขามีสายตาเอาไว้เพื่อประท้วงต่อเพื่อนร่วมโลกถึงสิทธิ์ที่พวกเขาควรมี

ขอขอบพระคุณสำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์ที่ได้ให้โอกาสผู้เขียนอีกครั้ง ขอขอบพระคุณนักอ่านที่สนับสนุน หวังว่าทุกท่านคงจะมีความสุขจากการอ่าน

สาคร พูลสุข

บทที่ 1

สวัสดิอย่างกั๋ง

เจต อีสรอลงจากรถแท็กซี่ในเช้าที่อากาศหนาวหนักไปด้วยความอับชื้นของหน้าฝน ยังเข้าอยู่ประกอบกับฝนตก จึงทำให้บริเวณเจดีย์ซูลแห่งเมืองอย่างกั๋งดูไม่วุ่นวาย มีชาวพม่าในชุดพื้นเมืองข้ามถนนจากฝั่งตรงข้ามเจดีย์เดินมุ่งตรงไปยังอีกฝั่งที่มีป้ายรถเมล์ พวกเขาบ้างก็สะพายถุงย่าม บ้างก็แบกเครื่องมือสำหรับงานก่อสร้าง มีกลุ่มผู้หญิงในชุดผ้าถุงลายดอกสวมเสื้อแขนกระบอก ดวงหน้าประแป้งตะนาคาเหลืองนวล เดินถือร่มข้ามถนนไปช้าๆ พวกหล่อนเดินตรงไปยังป้ายรถเมล์เช่นกัน ไม่นานรถเมล์คันหนึ่งก็แล่นเข้ามาจอดตรงป้าย กระเป๋ารถตะโกนเสียงดังก้อง ซูละ ซูละ ซูละ รถเมล์คันนั้นโยกหน้าโยกหลังสองสามครั้งแล้วจึงค่อยออกตัวลั่นท้ายไปกับโค้งถนน ตรงข้ามกับป้ายรถเมล์มีรถแท็กซี่เก่าๆ จอดเรียงรายรอผู้โดยสารอยู่ในเช้าที่เงียบเหงา คนขับแท็กซี่บางคนเคี้ยวหมาก บ้วนน้ำหมากลงพื้น และจับกลุ่มคุยกันด้วยสำเนียงสูงต่ำ นักพิราบฝูงหนึ่งเดินอยู่บนผิวถนน เมื่อมีรถยนต์แล่นผ่านพวกมันพากันยกฝูงบินลั่นท้ายไปกับตึกเก่าๆ ที่เรียงรายอยู่อีกฝั่ง เจตมองตามนักพิราบฝูงนั้น เขารู้สึกหดหู่และไม่คุ้นเคย เขามักจะรู้สึกอย่างนี้เวลาเดินทาง